

Politik Bilim

Bilim ve Teknoloji Politikaları Konusunda ‘Dijital Kütüphane’...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Tanol Türkoğlu'nun “*Kişisel Dijital Kütüphane*” konusunda yazdıklarını okuyunca bu köşenin ilgi alanına giren konularda, elektronik ortamda, kişisel bir kütüphane kurulabilir mi, diye düşündüm. Böyle bir kütüphane kurmanın kolay yolu bilim, teknoloji, sanayi ve yenilik politikaları ile ilgili yazılı kaynakların elektronik ortamda hazır bulunabilmesidir. Baktım da durum hiç fena değil. Söz konusu politikaların tasarlanmasına ışık tutan kuramsal düzeydeki temel eserleri, araştırmaları, makale ve bildirimleri, ulusal ya da uluslararası politika belgelerini elektronik ortamda bulma imkânı bir hayli geniş...

Örneğin, Friedrich List'in 1841'de yayımlanan ve ulusal yenilik sistemleriyle uğraşanlar için artık bir klasik haline gelmiş olan ‘*Politik Ekonominin Ulusal Sistemi*’ adlı eserine ya da bilim politikasıyla ilgilenenlerin vazgeçilmezlerinden, Dr. Vannevar Bush'un 1945'de hazırladığı ‘*Bilim: Sonsuz Ufuklar*’ başlıklı ünlü bilim politikası raporuna ‘www.inovasyon.org’ Sitesi'nden bile ulaşmak mümkün.

Ya da konuyla ilgili araştırma sonuçlarını yansıtan makaleleri, bildirimleri mi bulmak istiyorsunuz? Örneğin, Danimarka Sınai Dinamikler Araştırma Birimi'nce (DRUID) düzenlenen ‘DRUID Konferansları’nda (1995-2009 yılları arasında düzenlenen 28 konferans var) sunulan bildirimlerin tamamına ya da bu birimin çekirdeğini teşkil eden Danimarka'nın Aalborg Üniversitesi'ndeki, ‘Yenilik, Bilgi ve İktisadi Dinamikler Araştırma Grubu’nun (‘IKE Group’) makalelerine elektronik ortamda erişebilirsiniz. Diyelim, Sussex Üniversitesi'nin dünyaca ünlü Bilim ve Teknoloji Politikası Araştırma Birimi'nce (SPRU) yayımlanan ‘Elektronik Makale Dizisi’ne de kolayca ulaşabilirsiniz.

Bu arada özellikle OECD'nin yayımladığı, bilim, teknoloji ve yenilik politikalarının güncel meselelerini ele alan çalışmaları unutmamak gerekir. Bunların hepsi ‘OECD Bookshop’tan e-kitap halinde satın alınabiliyor. Üstelik OECD'nin yayımladığı çalışmalar, artık, ödünç kitap alınır gibi, OECD Kitapevi'nden (<http://www.oecdbookshop.org/>) ücretsiz olarak ‘indirilip’ okunabiliyor. Örneğin, çoğumuzun merak ettiği, G. Kore'nin yenilik politikası ile ilgili son bir incelemeyi siz de bu adresten hemen indirip okuyabilirsiniz.

Bilim ve teknoloji politikalarıyla ilgilenenler en çok da ülkelerin izlemeyi öngördükleri politikaları ortaya koyan belgelere kolayca erişmeyi ve bu belgeleri değerlendirebilmek için bilgisayarlarında (*sayısal kütüphanelerinde*) tutmayı isterler. Bu da mümkün; tek sorun dil meselesi. Türkiye açısından Brezilya ve Meksika'nın ya da Çin, Japonya ve G. Kore gibi Uzak Doğu ülkelerinin politikalarını izleyebilmek çok önemli; ama bu gibi ülkelerin belgelerine, bu ülkelerin dillerini bilmiyorsanız, İngilizce olarak yayımlanmadıkları sürece, erişebilmek çok zor. Hattâ Uzak Doğu ülkeleri için imkânsız. Bilim ve teknoloji politikalarıyla ilgili olarak kişisel kullanım için kurmayı düşünebileceğimiz sayısal kütüphanede karşılaşılabilecek önemli sorun bu...

Saydığım ülkeler neyse de, bu kütüphanede acaba Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikasıyla ilgili belgelere ne ölçüde yer verebileceğiz; bunların erişilebilir elektronik kopyaları var mı? Örneğin, 1990'lı yıllarda, TÜBİTAK'ın çatısı altında, çoğu zaman TÜBA ve TTGV'nin de katılımıyla pek çok politika ve strateji çalışması yapıldı. Bu çalışmalar elektronik formatta TÜBİTAK web Sitesi'nde de yer almıştı. Ama ne hikmetse, TÜBİTAK, 90'lı yıllardan önceki politika çalışmalarını da elektronik ortama aktarıp sitesinde yer vereceğine, tam aksini yaptı; 90'lı yıllara ait belgeleri de sitesinden kaldırdı. Türkiye bilim ve teknolojiye nasıl bir politika izlemek istemiş; neyi başarmış,

neyi başaramamış; bunu araştıracak olanlar söz konusu belgelere, eğer bulabilirlerse, şu anda ancak kağıt ortamında erişebilirler.

Düşünüyorum da, kişilerin ötesinde, özellikle kamu kurumları, kendi uzmanlık alanlarında sayısal kütüphaneler kursalar ne iyi olurdu... Bu noktada onlar için sorun para ya da teknoloji eksikliği olmasa gerek.

CBT.23 Nisan 2010